

CHEMAREA

TINERIMEI ROMÂNE

ABONAMENTUL:

Pe un an	Lei 360--
Pe un jumătate an	Lei 180--
Pe 3 luni	Lei 100--

REDACȚIA:

Cluj, Strada Regina Maria No. 11. — Telefon 13-31

ADMINISTRAȚIA:

Cluj, Strada Regina Maria No. 19. — Telefon 10-86.

Corespondența administrației: Căsuța poștală 76.

ANUNȚURI DUPĂ TARIF SE PRIMESC LA
ADMINISTRAȚIA ZIARULUI

CLUJ, STRADA REGINA MARIA No. 11

Biserica și politica.

Nici odată nu s-a simțit atât de arzător nevoia colaborării tuturor factorilor, cari formează temelia unui stat național ca tocmai în aceste grele clipe de răspântie și dezaggregare socială.

Judecând obiectiv activitatea guvernelor ce s-au succedat dela unire încocace, trebuie să recunoască și cel mai incarnat politician, că pentru consolidarea internă și armonizarea intereselor generale în cadrul statului național nu s-a făcut *absolut* nimic, mai mult chiar, grație politicei feroce de subjugare, dictată de interesele înguste ale partidelor hărăpe, am ajuns la învățăbirea și antagonismul între provinciile alipite și patria-mamă. Guvernările vizate pot avea trista satisfacție că au lucrat „metodic”, și au reușit să stăpânească provinciile în chestiune fără ardeleni, bucovineni și basarabeni. Cu nerușinare, cinism brutal și arme neleale s-a lucrat contra contopirei, sufletești și deci contra consolidării naționale.

Este straniu că tocmai partidul liberal, care pe hârtie a monopolizat toate infăptuirile evenimentelor naționale și-a făcut un crez politic din călcarea în pioare a legitimelor noastre deziderate și drepturi, nesocotind, voința clară și interesele atât de evidente ale provinciilor alipite. Lipsa de tact și politetă, bruscarea evoluată până la brutalitate, politicianismul orb și sălbatec, scăldat în ura blestemată, se desprinde din opera de guvernământ a acestui partid. Dela O. Goga, eroul ideei naționale, până la Ionel Brătianu se întinde un lanț infinit de atentate la adresa consolidării naționale; și dacă primul și-a asigurat pe veci gloriosul titlu de călău al Ardeleanului, dl Brătianu este atentatorul necontestat la înfrățirea tuturor românilor.

Partidul liberal a fost primul care, văzând că nu poate dezbină pe ardeleni, a încercat să producă disensiuni pe chestii religioase și tot lui ii revine întărietatea pactizării practice și efective cu minoritățile.

Nu ne mai miră deci, că după începuturile timide ale partidului liberal, dl O. Goga, tatăl minorităților, și-a făcut de cap, așa cum il indemnă expansivitatea poetică,

In acest cap — un arsenal de arme contra ideei naționale — s'a clocit încă în „exilul” plăcut dela Paris, monstruosul plan al desbinării românilor ardeleni prin intrigă de ordin bisericesc. Noul atentat criminal în contra unității noastre sufletești era să fie executat, din meschine interese personale, chiar de acela care a jurat că nu va face niciodată confessionalism. Sinistrul rol,

menit dlui Vasile Goldiș, îi mărește cu atât mai mult culpa, cu cât dânsul a servit o viață întreagă o biserică creștină, care urmărește înfrățirea, nu învrăjirea poporului.

Și se susține că chiar capii unei biserici ar fi părăsit pentru a servi interese și combinații de partid, calea de frățească colaborare între cele două confesiuni românești, acel glorios exemplu dat de Metropoliții Șaguna și Metianu.

Nu găsim cuvinte destul de aspre pentru infierarea gestului regretabil căci el nu înseamnă nici mai mult și nici mai puțin decât: terarea bisericii în arena politică, provocarea razboiului religios. Dzeu să-i ierte și istoria să-i judece pe cei ce au vrut această sfâșiere!

Până atunci însă noi nu putem privi împasibili jocul cu focul al acestor domni, deoarece nu vrem nici tribunale inchizitoriale nici domnia lumească a papilor ca aceea a lui Alexandru Borgia, nici intrigării jesuite, a tot puternice, nici Rasputini; dar nici chiar slabe imitări. Protestăm cu toată energia contra scoborării bisericei în cîmpul de luptă al politicianismului infect și cerem categoric ca biserică să-și vadă de treburile ei, de nevoie atât de urgente ale credincioșilor și de combaterea sectelor periculoase. Biserică să fie de fapt, pe lângă armată, stălpul țării și să contribue din răsputeri la pregătirea sufletească a românilor pentru momente decisive, și să nu lucreze la aprofundarea prăpastiei începută de guvernărui de tristă memorie.

Suntem îndreptățiti a cere ca biserică să redevie patrimoniul întregi națiuni, nu al unor partide, suntem în drept a cere acest neamestec al capilor bisericești — oricarei confesiuni ar apartine — pentru că vedem cum intelectualii s-au ridicat în evoluția lor naturală deasupra preocupărilor de diferențe dogmatice, cu adevărat microscopice între cele două confesiuni românești. Intelectualii nu mai sunt azi deplin mulțumiți cu nutremântul sufletesc al religiei, îndestulitoare pentru un popor primitiv. Ei caută și doresc mai mult în religie, în rit; și ce nu găsesc în biserică își clădește fiecare individ în suflet.

Iar la masse am văzut cum ele nu mai urmează azi sfatul dat de păstorii satelor, cari ar încerca să îndemne poporul — la ordinul unor episcopi din ambele confesiuni — să urmeze un partid politic neiubit de ei. Politica a distrus în foarte multe sate armonia dintre turmă și păstor și de multe ori

îndemnul preotului era un mijloc sigur de insucces pentru partidul protejat de el.

Oare nu această lipsă de încredere și de patriarhală armonie a ușurat vorba: „popa nu-i al nostru”, și a deschis ușa sectelor antinaționale și desagregante?

Evoluția și revoluția bisericelor se face în intervale foarte mari, dar pregătirea acestor prefaceri se grăbește prin atitudini greșite și amestecul forțat în preocupări nereligioase.

Biserică s'a îndepărtat la noi prea mult de popor. Nici odată n'a fost mai mare lipsă de vindecarea sufletească a poporului, ca în aceste grave clipe de refacere națională. Așa nu mai poate merge. Drumurile bătătorite de liberali și averescani duc la dezastru.

Să ne strângem rândurile, să îndrepătăm ce alții au stricat și apoi să clădim. Avem nevoie de operă constructivă, trebuie să ajungem și vom ajunge la consolidarea națională, prin armonie confesională.

Numai după găsirea echilibrului intern vom putea proceda la soluționarea tuturor problemelor de ordin economic,

finanțiar, administrativ și social, și abia atunci la consolidarea externă.

La această operă de consolidare națională invităm capii bisericilor românești, rugându-i să-și ia exemple din nobila emulație a marilor lor înaintași, devotați exclusiv cauzei românești.

Să nu reedităm frecările din trecut dintre Sibiu și Blaj, să nu ne vănăm reciproc sufletele credincioșilor pentru că nu numărul, nu cantitatea credincioșilor dă tărie unei biserici și unei credințe, ci puterea și puritatea însuși a credinței.

Să nu uităm că situația geografică ne este din punct de vedere strategic și politic extrem de precară.

Singurul sprijin și apărător al acestor granițe ni-l dă armata, iar pentru ca aceasta să aducă bucuros supremă jertfă, opera pregătirei și otelirei sufletești trebuie să revină aproape exclusiv bisericei.

Să scoatem dar armata și biserică din frământările politice spre binele nemului, înflorirea țării și întărirea creștinismului. Încă nu e târziu, dar nici timp de perdut nu este.

„Chemarea“

Unde vom ajunge?

Ultima silnicie comisă asupra cetățenilor prin așa numitele alegeri sunt o puternică semnificație asupra moravurilor politice ce vor trebui urmate. Ele vin să confirmă atitudinea noastră dela început, când ne-am înrolat ca simplii luptători pentru ideile profesate de vechii conducători în Ardealului.

Pretindem poporul a condamnat cu voturile sale politica oportuniștilor de situații profitabile lor, peste tot români sau pronunțat contra politicei de căpătuială proprie în dauna țării și a alegătorilor.

Față de această semnificație spusă cu atâtă hotărâre de alegătorii ardeleni, generația Tânără are o datorie de onoare să continue și să adâncească tot mai mult lupta începută.

Guvernul averescan din trecut a început activitatea sa cu o remarcabilă doză de popularitate, pentru că în timpul scurt că i-a fost guvernarea trecută să rămână înstrăinat de voință și încredere masselor. Partidul liberal n'a fost niciodată un partid de masse, ci în disprișul masselor populare și cu ajutorul forțelor oculte a putut reuși ca să se cocoțască la conducerea țării. Prin trădare și prin disprișul celui mai elementar constitutionalism s'a întâmplat ca partidul averescan osândit de țară și mort în cadrele-i proprii, să i-a din

nou conducerea țării.

Nimic mai firesc decât că asemenea guverne să nu urmărească decât căpătuiala, ghifuirea partizanilor pentru menținerea cadrelor, nimic mai natural decât ca întreagă țară să fie considerată de ele că o moșie spre exploatare pentru scurta durată că o au în stăpânirea lor. Întreagă activitatea lor se rezumă la satisfacerea partizanilor, la valoarea aparențelor, iar restul e o comedie de guvernare prost reușită, când fiecare face experiențe legislative asupra corpului de cobay nenorocit și răbduriu al țării.

De aci întreagă nenorocirea ce persistă să plutească asupra acestei țări. Suntem țară bogată cu cea mai proastă valută, suntem un popor recunoscut ca intelligent cu cei mai mulți analfabeti, plătim cei mai mulți funcționari pentru trădarea treburile să meargă mai prost ca ori unde, suntem stat învingător fără ca să putem dobândi vre-un credit nici la străini și nici la aliații noștri de eri, suntem țară cu cele mai multe legi și fără legalitate. Mii și mii de pacostă ne pândesc la fice pas și totuși țara e o văsie la diapoziția guvernelor și nici unul dintre guvernări nu-și adună minile'n cap. Din școală se face politică, din administrație instrument politic, din biserică, din armată, din justiție,

din funcția ce o are unul sau altul se face numai și numai politică, iar din politică, un laborator de experiențe fără a doua zi.

Intreaga noastră activitatea pe terenul funcțiilor de stat și politice se rezumă la singura formulă: Ești sau nu partizan al guvernului? Ai sau nu legături la Ierusalim? Dacă da! Poți munci sau să nu muncești, nimeni nu te întrebă poți fi om cinstit sau tălahar de dramul mare, tot una e. Caziere judiciare se deschid și se închid după cum interesele de partid reclamă. — Totul pentru partid, nimic pentru țară.

In asemenea împrejurări, degeaba e munca onestă și grea din zori până în noapte a bietului nostru țaran. Degeaba sunt bogățile ţării și toate valorile noastre de orice fel. Nici aurul Californiei n'ar putea mulțumi lichelele Eldoradoului nostru politic.

Care va fi viitorului țării noastre? Priviți starea de azi și ocupati-vă cu ce-a de acum 6 ani, faceți un scurt bilanț al degenerării noastre din acest timp scurt, observați curba continuă a declinului nostru sub toate raporturile și răspunsul este dat. Suntem pe cale să devemim ultimul stat al Europei.

La luptă . . .

Ziarul „ALBA-IULIA“ publică în numărul ultim, următorul apel către tinerimea din județ:

O întâmplare de pe malurile Someșului.

Acum vreo 10 zile, reporterii din Cluj au însemnat în carnetul lor un fapt divers, cu semnificație simbolică însă pentru psicologia vieții noastre publice. O femeie bătrâna, cu părul destrăbat în vînt, cu hainele străpîpte cu rachiu s'a aruncat, depe pod, în vîrtejul înpumnat al Someșului galben. Lumea lărmuitoare care își plimbă recreația timpului liber în apropierea fluviului, ciulindu-și atenția la un tipăt infiorător ieșit din adâncurile de spaimă ale unei fetițe, apropiindu-se de mal și surprinzând un cap de femeie cu părul cărunt învărtindu-se circular în valuri, a izbucnit în strigăte desnădăduite, lansând pe aripile moi ale vântului, chemări de ajutor.

— Ajutor, ajutor, ajutor!

Și aceste strigăte ale debandadei sufletești, amestec de spaimă și lașitate, galopau în văzduhul aurit de seninătatea razelor oblice ale soarelui. Alții cu mintea însărcinată de ochii holbați și mari ca un dop, spintecau liniștea morții cu apelurile de ajutor:

— Vardist, vardist, vardist! Se îneacă o femeie!

Cățivă au fugit să telefoneze după „Salvarea“, alții frângau mâinile de milă, și o doamnă cu părul de argint și ochii de doliu, a leșinat în pulbere.

În răstimp capul femei se cunfundase în apă, și numai rochia ei umflată ca o beșică de porc, rotea cu nesimțire în cercul vîrtejului vîios.

In acest moment, când totul părea pierdut, un Român, tînăr la chip și la îndrăneală, s'a desprins din multime, aruncându-se în valurile furioase și tăndu-și, cu mâinile înnot, drum către femeie. Apa se impotrivea adversă, hainele i s'au umezit de abineala și deabineala și ghetele pline de apă, ca niște ghiulele, îl trăgeau la fund. Mântuitorul presumpțiv nu știa să înnoate bine și se părea că valurile îl sortesc unui destin comun cu femeia. Lumea adunată grămadă pe mal nu contenea cu strigătele ei de ajutor, și telefoanele zbârneau nervoase. Tînărul înflăcărat de urletele mulțimii, strângându-și în mânunchi toate sfotările supraomenești, a atins rochia femeiei, a înșfăcat-o și a tărat o la mal.

Încadrând acest fapt divers veridic în vîrtejul frământărilor noastre politice și cojindu-o de elementul trecător și neessential, vom înțelege că întâmplarea aceasta, cu tot convoiul ei de dramă și ridicol, simbolizează configurația sufletească a vieții publice.

Închideți-vă pe o clipă ochii. Treceți retrospectiv cu amintirea peste viața noastră publică, și mărturisiti-vă rezultatul. Proiectați-vă apoi gândul pe ecranul viitorului.

In parlament vor da busna iarăși toți nechamați, traficanți și samsarii. În parlament se vor lăfăi iarăș imperiante toate nulitățile scoase din aritmica cabalistică a legii electorale, repa-

rată prin siluirea urnei, prin degradarea conștiinței unor magistrați și prin mobilizarea violențelor sângeroase. Va răsună iarăși flașnetă corzilor vocale, se va întinde iarăși ca un mucugai destrăbălarea intelectuală și morală. Guvernamentalii nu se vor îngriji iarăși pe nevoie alegătorilor, guvernamentalii vor fi iarăși indiferenți față de necesitățile obștești, guvernamentalii își vor garnisi din nou buzunarele.

Gazetele vor face iarăși ceace au făcut sub liberali. Vor protesta, vor înregistra abuzuri, vor cere sanctiuni, vor biciu cu cuvinte da plumb piele tuturor nemernicilor. Si zilele vor trece și murdăriile vor curge în râurile României.

Toți cetățenii se vor tângui. Limuzinele somptuoase încărcate de neamurile puternicilor zilei, ne vor arunca iarăși praf în ochi. Praful de pe străzi, praful obrăzniciilor, praful tuturor minciunilor. Si noi ne vom boci iarăși și noi ne vom revolta iarăși cu brațele încrucisate.

De șapte ani de zile multimea vede toate potlogăriile căte se fac. De șapte ani știm că țărănește este brutalizată și stoarsă, că demnitatea funcționarilor este umilită, că jaful în banul public e o dogmă, că noțiunile morale se spălăcesc și că haita necinstitiilor sfâșie cu maxilarele arbitrarului cinstea, legalitate și viitorul acestei țări. Si de șapte ani nu facem altceva decât ne smulgem desperați părul din cap. De șapte ani de când țara este tărită în vîrtejul morții, izbucnim în strigăte de ajutor și zbârnăim telefonul. Si de șapte ani de zile nu înțelegem că vremea tânguielilor a trecut și că acțiunea noastră trebuie să se înșire în marș de jertfă, dacă vrem ca țara aceasta să trăiască. Vor înțelege în sfârșit, vom înțelege noi tinerii intelectuali, meseriași, comercianți și țărani, vom înțelege cu toții glasul țării, cel puțin astăzi?

Mii de tineri din acest județ să ne răspundă. Nu cu strigăte! Țara e sătulă de strigăte! Nu cu lașitatea tânguirilor. Țara s'a săturat de grămadă tuturor lașităților. Să ne răspundă dacă au încredere în viitorul acestei țări, în simțul acestei țări, în simțul istoric al oaselor anonime care au creat această țară, și în programul palmelor bătălorite de muncă. Să ne răspundă dacă au încredere în dd. Maniu și Vaida, cari și-au dovedit românismul nu astăzi, când trădătorii și renegății de eri sunt mari și tari în țara aceasta nefericită. Si dacă au încredere, să vie în rândurile „Chemării tinerimei române“ și să lupte alături cu ceialalți tineri hotărîți, din celealte colțuri ale Ardealului! Nu cu bocete, nu cu tânguiriri ci cu pumnul faptei până vor strivi capetele tuturor cripturistilor de eri, de azi, și de mâine, și până ce vor face cea mai mare revoluție, care se poate face în țara aceasta românească: respectarea și aplicarea legilor.

Iar tu, iubite camarade, care poate ai ținut piept dușmanului în tranșee veritabile, stăpâneșteți măhnirea, cugeând că palma a căzut pe obrajii nerușinăți și radioși de victoria electorală a guvernărilor, în frunte cu doi generali și cu poetul porcărilor naționale, Octavian Goga. Tinuta ta nu poate fi privită altfel, decât ca o glorificare a

ARMATA

Azi un caporal, mâine un general!

Un caporal lovit de un brigand electoral!

Toată tragedia armatei se ascunde în această întâmplare, bizarră la aparență, epizodică, neînsemnată la prima vedere, și totuși fantastică, dureroasă, revoltătoare! Un caporal al M. S. a fost pălmuit de către un ticălos ordinuar, un inconștient și miserabil bătăuș electoral în serviciul unui guvern de o mie de ori mai infam, mai vinovat, mai inconștient decât el, și care ca culmea neobrăzării și-a acordat porecla de „guvern al Maiestății Sale“! Da, împosibilul s'a întâmplat, cazul a fost relatat cu amănunte incontestabile de către fostul ministru liberal Călinescu.

Si caporalul a primit palma în poziție de drepti, nemiscat, ca un cedru, ca un împăratul stejar, cu foul strâns în ochi, cu pieptul asemănător unei mari agitate, scrâsnind din dinți și încleșând pumnii, dar atâtă tot. Arma n'a săgetat pe sluga lui Scarpia, baioneta nu s'a infipt în pântecele-i sărboase, punnul încleștat n'a trăznit imbecilului săbier guvernamental: *disciplina de fier pătrunsă până în cele mai ascunse fibre s'a afirmat în forma ei cea mai superbă*.

Putem striga în lumea mare sus și tare, mândri și încrezători: până când în armată trăește acest spirit de disciplină, nu ne temem de vijelia unui răsboi viitor, nici de dușmanii interni: Si totuș, o adâncă tristeță ne cuprinde, căci un caporal al M. S. a fost lovit în obraz, *în obraz zic*, de către un brigand al guvernului M. S. poporului maghiar, zicem noi, și acest nemernic n'a fost exterminat în secunda următoare. Este straniu, mintea-ți să în loc, ne mai pomenit!

Dominilor guvernanți, vă strigăm cu indignare și revoltă dispără că să se pună în funcțiune și timpanele Dv. groase: Un caporal al M. S. a fost lovit în față cu palma unui fabricant al Dv. de majoritate, și că acest fapt constituie cea mai monstruoasă fărădelege, care numai prin streang se poate împăși. *Din acest fapt glăsuiește toată umiliința la care este supusă cea mai sfântă instituție a țării, armata și uriașa tragedie a unui întreg popor.*

Dominilor guvernanți, pălmuirea acestui eroic caporal nu se poate considera ca un episod, ca ceva trivial și efemer, căci palma a urzicat obrazul întregii armate, inclusiv a șefului ei suprem. În împrejurările date, un soldat care poartă uniforma M. S., — simbolul armatei, — fiind pălmuit de un derbedeu oarecare în decursul executării serviciului său, ofensa se răstreapte *asupra întregiei instituții și atunci derbedeul trebuie linșat împreñat cu acei dela care a pornit ordinul idiot, de a se pune armata sub conducerea agenților electorali*.

Palma a răsunat în primul rând pe obrazul D-tale cinstit, D-le General Mircescu, și mai ales pe al D-tale gloriósul comandant al și mai glorioaselor armate dela Mărășești, dle General Averescu, care ai ținut mai deunăzi o morală atât de strănică și mișcătoare majoritaților, și tocmai de aceea, noi tinerii *delă „Chemarea“* cari formăm rezervorul viitorilor eroi anonimi, vă cerem cu ultima energie: *Dați satisfacție caporalului ofensat, stergeți pată pe care sluga Dv a lipit-o pe fruntea ridicată a armatei, trănitând la urma lor pe autorii criminale.*

Iar tu, iubite camarade, care poate ai ținut piept dușmanului în tranșee veritabile, stăpâneșteți măhnirea, cugeând că palma a căzut pe obrajii nerușinăți și radioși de victoria electorală a guvernărilor, în frunte cu doi generali și cu poetul porcărilor naționale, Octavian Goga. Tinuta ta nu poate fi privită altfel, decât ca o glorificare a

disciplinei, o manifestare de educație militară, de căre numai mândru poate fi corpul ofițeresc.

Si vă rugăm pe Dv. d-lor ofițeri, străjerii ordinei și fundamental țării, să turnați în sufletul ostașilor și acea mândrie militară și bărbătească, ca atunci când nemernici se pretează la asemenea îndrăzneli, dacă nu arma — căci nu merită glorii — dar pumnul ofițerit să zdorească miserabilă creatură a atentatorului, fără scrupul, fără milă.

In fine, tot spre tine ni se intorce gândul, viteazule caporal, și-ți mărturisim că din jenă sinceră și considerații nu îți-am trecut aci numele, tu rămâi însă pentru noi eroi, necunoscut, și te asigurăm, că dacă nu acumă, în orice caz nu peste mult *generația noastră îți va procură satisfacția cuvenită*.

Si altă dată, în asemenea împrejurări, să nu uiți de ce îți-a dat Dumnezeu doi pumni zdraveni, iar regele uniformă falnică și armă bună.

Azi un caporal, mâine un general. Gândiți-vă d-lor ofițeri asupra perspectivelor strălucite, gândiți-vă unde mergeți; meditați asupra salvării prestigiului armatei, de care și bat joc buruenile politicianismului infect.

Azi un caporal, mâine un general. I. Gr.

Dovezile teroarei electorale.

Nu-mai începe nici o îndoială, că alegerile prezidate de Goga-Cameleonul au fost cele mai sălbătice și că guvernul a teorizat pe alegători prin jandarmi și armată. Iată confirmarea oficială după Universul:

„Consiliul, în urma propunerii ministerului de interne, a hotărât să dispue iertarea de amenzi electorale a tuturor alegătorilor, cari n'au votat, fie că au fost impiedicați de jandarmi să se apropie de localurile de vot, fie că n'au voit să se ducă la vot, ca să înfrunte mână agentilor electori și a jandarmilor.

„Toate procesele de amenzi electorale vor fi suspendate și clasate“.

Dar cea mai strănică dovadă a amestecului armatei în vătorile politicei și a patimilor electorale ne-o dă scrisoarea unui căpitan, publicată în „Cuvântul“ No. 485 din 2 Iulie a. c. din care redăm fragmentul de mai jos.

„Nu se poate odată pentru numele lui D-zeu, să se facă lucru curat și cinstit? Am ajuns mai rău ca în Rusia să ei dela gura unuia să dai altuia.

Am început să credem că nu mai suntem în țara românească, făcută de noi, ci într-o țară din centrul Africei.

Nu vă jucați cu foul domnilor guvernanți! Să vă ferească D-zeu să mai dai ochii cu ofițerii inferiori acei cărora le datorăți situația ce o aveți.

Si acum, pentru viitor, o lecție ofițerilor inferiori.

Așa vă trebuie, vă meritați soarta.

Ați schinguit țărani în alăgeri, i-ați opriți de la vot, i-ați arestat și maltratat oamenii politici cu inimi curate și suflet cinstit, i-ați falsificat exprimarea reală a țărei, i-ați furat urnele și le-ați măsluit în fovoarea acestui guvern ca acum să-și bată joc de voi. Voi i-ați întărit situația, tot voi trebue să răbdăți. Dela o țară care poate suporta pe Octavian Goga ca ministru de interne și centru de greutate al unui guvern, nu vă puteți aștepta mai bine.

Trebua să prevedeți acest lucru și să nu vă fi prea tăză, să faceti jocul unui guvern care n'a avut alt gând decât să-și fabrice prin orice mijloace o majoritate parlamentară, în dosul căreia să facă ce vrea, ceiace vedea că se întâmplă cu voi și cu toți.“

O tristă figură.

Istoricul de mult au făcut constatarea că la bătrânețe, aprigii luptători ai ideilor cari erau în vîrstă bărbătiei, se leapădă de trecutul lor, retracțează ideea — fătul lor sufletesc — pentru care și au cheltuit toată energia unei vieți cinstite.

Nu trebuie multă cunoștință de fiziolologie ca să afli cauza acestui fenomen, atât de trist din punct de vedere moral și educativ. Îmbătrânirea organismului aduce cu sine la cei mai mulți și micșorarea facultății mentale și în special a curajului de luptător și promotor.

Astfel de cazuri s-au relevat mai atât pe câmpul de luptă al științei cu religia. Cei cari au făcut excepție, cu bun nume au fost remarcăți. Darwin și Haeckel sunt amintiți ca unii cari nici la cea mai înaintată vîrstă nu s-au lăpatat de ideile generoase propagate în cursul vieții lor.

Păstrând proporția și pe altăram, putem să ne mândrim și noi cu astfel de suflete tari. Dar ne-a fost dat să avem și noi, și să se înmulțească de la o vreme încocace bătrâni senili cari își cantică *palinodia lor* și sporcă un trecut frumos, pentru care ei însăși în primul rând ar trebui să aibă mai mult respect, ca să poată pretinde să-i respectăm și noi bătrânețele.

Astfel de gânduri și sentimente m'au recercat, când am cedit broșura pamfletistică a lui dr. Ioan Suciu Arădanii și Partidul național român, care preamarăște pe noul său șef: Vasile Goldiș, și pe sine insuși, batjocorind partidul național și pe conducătorii lui din trecut și din prezent.

Vrând să facă a se crede, că arădanii și bănățenii se aflau și în trecut în desacord cu ardelenii, actuala mișcare goldistă ar fi numai o continuare a frâmantărilor din trecut și reluarea conducerii efective a partidului național din mările conducătorilor ardeleni.

Iată-ne dar certă nu numai confesionalicește, dar și pe tărâmul geografic-economic. Fecundă idee și teren bogat, neexploatat încă de abilitățile trăgători de sfârșă!

Nu ne vom ocupa însă acum de teoria dsale, căruia încearcă să-i dea și o justificare înaltă cu argumente din domeniul concepției materialismului economic (nu degeabă sunt frăpturiști, le convine de milioane această concepție!), ci să rămânem pe celălalt camp, ideoologic, unde lucrurile se pot fixa mai bine.

Dl Suciu a avut în evoluarea sa o

linie oabilă și crescândă, până în 1920.

Tot cu ce se mândrește, cade în acest răstimp: fost deputat în parlamentul ungur, fost ministru, organizatorul reg. Horia, ca să amintim numai cele mai luminoase puncte, asupra căror stăruie și D-sa. De atunci încocace nimic de remarcat, ci numai de retăcut! L-am văzut pe rând trecut la averescani, apoi la tărâniști, ca să revină iar la partidul național al frăpturiștilor. Pe semne a avut oareșcareva mustări de conștiință și s'a bucurat că poate reveni la o pseudo-matcă.

Nu cred că ar exista o mai tristă figură, căruia soartea batjocoritoare i-ar fi rezervat atât de surprize și l-ar fi corecționat mai aspru.

Dânsul era doar președintele fajmoasei Comisiuni de unificare ca la scurt timp să-l vedem la antipod, în contra unificării cu furca. Grele păcate și crudă răzbunare. Iar mai nou, l-am văzut pe lista senatorială a județului Arad, alătura cu mancătorul de valahi, Barabás Béla, în contra, căruia ducea pe vremuri acele lupte frumoase congregaționale cari iau săcăciat cinstiți atunci. Cu acel Barabás, care nu numai atunci, pe vremurile urgiei maghiare, i-a amenințat și insultat încât inimoul său șef, Goldiș a leșinat, dar care și acum, în aceeași propagandă pentru scaunul senatorial al României-Mari, a batjocorit în modul cel mai trivial neamul românesc. E drept că — din motive electorale — nu s'a referit la scumpii noștri bănățeni, ci numai la iobagii puturoși din Basarabia, de cari noi ardelenii am fi mai apropiati. Poate că aceasta-i servește de consolare și aceasta va fi cauza că nu va cere invalidarea soțului de pe lista senatorială.

Pentru aceea pe lângă toată durerea ce am simțit-o la noua desbinare, am trezit de satisfacție, când am văzut că chiar prezențul său aplicat cea mai crudă lecție, iar nouă cea mai deplină justificare.

Un astfel de om succit, n'aré [drep] tul să-și ia aere de puricator și să facă aspre imputări tinerimii române. Ar trebui să se cufunde în neantul tacerii și a remușcării.

Babele ce fac atâtă gură? Ardealul, Banatul și arădanii au decis. Vom rămâne pe lângă bărbății noștri, cari cu toate „greșelile” ne dău exemple de caracterie adevărate: Vir plane Romanus.

Câmpenul.

CAMERA

— Sediția din 30 Iunie —

Cuvântarea deputatului național Dr. Aurel Dobrescu.

Pactul „Pătimirii electorale”.

D. Dr. Aurel Dobrescu, povestește apoi diferitele însenări create de organizația guvernului, cadădașilor opozitioni.

D. Brânză, primul candidat pe listă, a fost arestat din ordinul prefectului pe motiv că face propagandă anarchică! La fel s'a procedat cu ceilalți candidați ai partidului național.

La Făgăraș — continuă oratorul — am fost arestat cu forță de jandarmi și dus la Sighișoara. Au vrut să mă lege de teamă ca să nu evadez din automobilul care mă transportă la Sighișoara. De ce am fost arestat? Pentru că făeam propagandă republicană! (ilaritate la opozitione).

Casa în care am stat a fost asediată de 50 de jandarmi și tocmai după două zile am fost citat la tribunal. Pe drum

iarăși am fost arestat de aceeași jandarmi.

In județ s'a răspândit zvonul că am fost aruncat în Olt, pentru a descuraja pe alegători.

— Majoritatea intrerupe.

D. Dr. Aurel Dobrescu: Noi avem mai mult drept să vorbim aci fiind aleși pe cale legală, nu ca d. cu sprijinul baionetelor, — căci înainte de a se unifica legea electorală, alegerile au fost unificate prin baionetă. (Apl.)

Sistemul aceasta este profund regreabil, cu atât mai regretabil eu că văd că se permanentizează.

Massele însă vor reacționa: sunt destule indicii care ne fac să credem, că pe zi ce trece puterea de rezistență a cetățeanului se îndrăjește, conștiința lui politică prinde a se limpezi. (Apl.)

Frați Unguri!

Cum ar trebui să mulțumească fostul poet al pătimirii naționale Ungurilor pentru că au mantuit cu voturile lor guvernul.

Numele îmi este împletit — cred eu — în istoria țării. Ajunge atât! Nu vreau să mai păstreze în fundul sufletului nici o reminiscență a luptei de desrobire a românilor ardeleni. Nu-mi este greu acest lucru. Căci ați nu mai simt nici o tragere de inimă pentru datele trecutului și faptele strămoșilor mei, oricât de frumoase ar fi fost ele odinioară, azi pentru mine nu pot servi nici la un caz ca izvor de inspirație și cu atât mai puțin ca fir de urmat al politicei mele interne. Cred, și sunt convingi, că și voi, iubiți mei frați, de idei și cultură, admiteți, că nu este nici o înjosire omenească în faptul, de a treziri de tulipa din care ai răsărit, când e vorba să placi agitatorilor iridentiști din România, pe umerii căror ai intrat în parlamentul țării românești.

Sunt un progresist! Si cred că niciodată n'am desmînit prin graiul meu, scrisul ori faptele mele, acest lucru. Astăzi, în 1926, am dus evoluția ideiei progresiste atât de departe încât o viață de om în ochii mei holbați europenești nu valorează nimic.

Principiul medieval, că fiecare om este răspunzător de faptele sale săvârșite, l'am șters din toate codurile.

Cu bucurie constat în același timp, reînvierea concepției moderne a venetiei și a altor nărvuri asemănătoare, cari tind toate la răzbunarea păcatelor semănate pe pământul în care m'am născut, de către partidul național în frunte cu Maniu, Vaida, Popovici și Vlad.

Ei, prietenul vostru iubit, Octavian Goga, marele meșter al imoralității populare din țară, vă rog cu stăruință să aveți încredere în mine.

Căci ascultați-mă! Nu mai este un om în România — afară de Alcibiade-Goldiș bineînțeles — care să se știe poetic înflăcăra pe chestia ideii naționale și să-și ceară iertare atât de politic și civilizat pentru indignarea de eri.

Sunt mare crăi politic, astăzi o recunoște chiar și adversarii mei neîmpăcați din partidul național.

Căci cine dacă nu eu, am dat României un Alcibiade modern, în persoana fratelui meu de tradare Vasile Goldiș?

Atenianul Alcibiade, cel mai ambicioz om politic al timpurilor vechi a trăit adevărat între anii 450—404 înainte de Chlistos, ceeace nu ne împiedică pe noi români, cari iubim la nebunie exotismul, să-l copiem.

Alcibiade, a fost un om politic talentat, ambicioz și imoral.

Toate însușirile atenianului afară de talent, le are și amicul lui Barabás Béla, unchiul nostru Laczi bácsi.

Cunoașteți povestea lui Alcibiade.

Atena se luptă cu Sparta. Alcibiade în fruntea atenienilor ieși biruitor în primele lupte. Când și-a pierdut favoarea alor săi, în prenoaptea unui atac, a trecut de partea Spartanilor, desvăluind acestora toate tainele și scăderile fratilor săi, cu cari trăise și cari îl ridicăse atât de sus.

Dela spartani, Alcibiade cel vechi a trecut la Impăratul persilor, dușmanul neîndupăcat al neamului grecesc.

Sfârșitul lui, ca al tuturor acestora cari sunt stăpâniți de porniri puțin nobile sufletești, a fost tragic.

A murit în surgiun. Departe de jara pe care a deservit-o, uitat de prietenii, pe cari i-a tratat.

Nu cred, că amicul meu, istoricul Karácsonyi Iános episcopul rom.-cat. al Orăzii-Mari să fi găsit o mai bună amanare.

Deci iubiți mei frați unguri, Bethlen, Ungron, Bernády și cehiașii, când veți, că destinele țării românești, sunt încredințate în mâinile unor astfel de exemplare antice de oameni (căci din oameni ca noi e compus întreg guvernul, afară de generalul Averescu, care nefind introdus în registrele morților, mai figurează încă cu numele și ciocul printre cei vii) nu puteți să aveți motive de îndoială, în bunele noastre intenții față de voi.

Ei nu sunt supărat nici pe Szelle Béla. Oameni cari au curajul să insulte un neam ca cel românesc și pe Regele Ferdinand al României, Familia Regală și tot ce au valahit mai scump, au fost totdeauna admirăți de poeti.

Barabás Béla și Balogh precum și amicul României Tornya Gyula sunt victimele calomniei opozitionei, deși ei au tot sprijinul meu.

Regret numai că din cununa, care vrea să încoroneze Carpații, lipsește prietenul românilor ardeleni Urmanczy Nándor, Windischgrätz, Eckhard, episcopul Ravasz László și alții.

Contele Bethlen a primit instrucțiuni pentru aducerea lor în țară.

Nu descurajați. Vremea nu e departe și veți avea ministrii voștri.

Căci precum v'ami spus, sunt un progresist incorigibil!

Români ardeleni și în deosebi tinerii intelectuali dela „Chemarea” îmi spun că sunt om cu sufletul înăcris și hain, un ministru cu creeră îngust și un politician nemernic.

Calomnii!

Căci judecați voi, (ungurii) ca reprezentanții celui mai cult popor din țară, dacă un om ca mine, pentru care patriotismele cele mai sfinte, neamul, steagul, credința și faptele strămoșesti nu mai cantică aproape nimic, pentru care nici o apostasie n'a fost prea dureroasă care a specula și compromis ideia națională fără nici o remușcare, este un om cu suflet mic? Este un politician care face rușine țării românești, este un politician nenorocit cum susțin tinerii ardeleni dela „Chemarea”...

Martori îmi sunt memorile sfintilor Árpád și Györfy căror mărețe figuri mă îndeamnă în toate acțiunile mele față de voi, că iubirea mea este sinceră și adevărată.

Al vostru devotat

Goga Oktavidán
román kir. belügyminiszter

Conștiința dlui prefect

La baia de vară a orașului să a prezintat prefectul Căluțiu secundat de subprefectul Simu, se zice că să intervină ca dnii Vaida și dnul St. C. Pop să nu facă propagandă între consilierii turmentați de țuica dată din partea guvernamentalilor, sub paza jandarmilor și polițiștilor. Bineînțeles în același timp negă că se dă beatură consilierilor.

Dar iată că apare o damigeană plină de țuică adusă de doi servitori ai restauratorului din parc.

Tras la răspundere prefectul a zis printre altele „sunt conștiu și am conștiință”.

Atunci, unul dintre tinerii cari însoțeau pe membrii partidului național arătând spre buzunar a zis: „conștiință”. Gestul a fost observat de dl prefect care a exclamat: — „Indiferent ce conștiință”.

Răspunsul, admiteți, a fost concludent.

O. Bal.

Situatia politica

Parlamentul minoritatilor antiromânești s'a deschis cu fastul obisnuit. Frac, toalete de bal, trăsuri à la Deaumont, emoții, aplauze, succes guvernului. Până când 100 aplaudă, pot fi împușcați doi și pot suferi 10 milioane. Nu?

Validările curg, totuși guvernul a „rugat” stăruitor pe dnii Szelle Béla și Barabás să-l facă serviciul bun de-a renunța la mandat. Îmboldit de opoziția românească, guvernul vede că ar duce prea departe fraternizarea cu înjurătoril coroanei și neamului românesc, de aceea rugămintile fierbinți ale ostăvitului subsecretar minoritar pentru a se demite din onorifica slujbă de deputat al Țării românești.

Maurul și-a făcut slujba, maurul poate pleca!

Sperăm însă că ministerul minoritarilor nu va îngădui să plece maurii cu mâna goală.

Partidul liberal a ținut să condamne prin glasul dlui Duca, recitatorul poezilor liberale (vezi conferința despre ideologia partidului liberal etc.) teroarea și abuzul de slăntuit de guvern în alegeri.

Acum că adevărul alegerilor liberale și activitatea acelui guvern a dispărut din memoria oamenilor cari nu vreau să învețe din trecut, liberalii se cred îndreptățiti să facă din nou pe apărătorii legilor (călcate de ei), a constituției (nesocotită de ei), cu un cuvânt să cânte poezii politice.

Declaratia dlui A. C. Cuza, — nu a fiului de domnitor din timpul alegerilor — arată că dsa înțelege să abstee dela punctele programatice, imposibil de realizat pentru un partid de guvernământ, pe care totuși le-a susținut în adunări populare.

In București dogorește soarele, asfaltul se topește sub călcăi, gătéléjurile deputaților aleși de minorități se uscă; funcționarii din ministere se pregătesc la băi, viața politică intră în vacanță de recreație și meditație, atât de necesară pentru cristalizarea nouăi situații politice, create de cel mai slabărog guvern care vreodată a fost în România întregită.

Aelit.

Cronica veselă.

Fizionomia Parlamentului baionetelor.

Instalarea trași-împinșilor. — Ultima fază din farsa constituțională.

Vâna de bou a spintecat pentru ultima dată văzduhul, sărutând cu ardoare spatele electorilor maturului corp, și apoi s'a coborât misterul nopții, tăcerea și tristețea, iar corpul democrației bat-jocorit, profanat și mutilat oribil, îmbrăcat în giolgiul funebrei mușamale a fost îngropat de viu.

Baionetele și vâna de bou și-au făcut datoria cu prisosință, cu vîrf și îndesat. Rezultatul faptelor lor eroice și al glorioaselor lupte a fost trimis sub scutul nopții în aşa zisul parlament ca „monstră fără valoare”. La desfăcerea parchetelor asistau cu „infrigare” dl Goga-Cameleonul, Dr. h. c., generalul Averescu-Don Quichotte și „semidoctul triumfător” Goldiș, aceasta din urmă ca administrator delegat al fipturistilor. Emoția ce se reflectă pe fețele lor trase, subliniată de gesturi și exclamații nervoase, evidenția grava nemulțumire, cauzată de proasta calitate a „mărfii”. Avariat... distrus... o ruină... o nulă... se auzea neconvenit sensiția experților. Indeoasebi dl General Don Quichotte a rămas neplăcut surprins de ceeace a esit din urnele guvernamentale, și-și făcea cruce în toate felurile, rugând pe Domnul să-l lumineze, dacă acești „liliiputani politici” sunt produsul baghetei magice a colegului său Tavigoga și creaturile baionetelor. Fiecare exemplar avea câte o tablă la gât, indicând numele și poreclă, proveniența (transfug din tabăra cutare, trădător primogenit, recidivist notoriu, fipturist în ultimul grad etc.) naționalitatea, limba maternă (dacă vorbește) hrana (dacă e rumegător — de idei și concepții, — a bine înțelese) și alte amănunte prețiose de ordin de tratament. Da. Se mai arăta temperatura și soiul poftelor fiecăruia și în fine capacitatea stomacului.

Ca adeverăță nostimadă, fipturistii erau signați cu tuș pentru cearșafuri, rezistent contra oricărei influențe fizice, chimice sau supranaturale de a șterge pata trădării, (voiam să zic signoul eterii), fiecare fiind prevăzut cu un lanț de care atârna un ciolan lustruit purtând deviza „odață și să mor” (fiptura

neralului, iar în cele din urmă sări cu o mișcare comică-gravă și bătându-și pieptul umflat grăi astfel: *Opera mea, ein Puppenheim*.

Minoritarii au fost așezați în capul fundului, cu toate că le cuvenea frontispiciul, reprezentând firma adăvărată a guvernului „vânei de bou”.

Deshiderea parlamentului a fost într-adevăr un admirabil și hazliu spectacol gratuit. Asistența a avut o zi de neuitată amuzare. Bieții spectatori se tăvăleau de râs, văzând scene tragi-comice. Fericiti bucureșteni nu se mai pot privi în față, bufnindu-i râsul la chiar amintirea spectacolului.

Ca încheiere dăm câteva fragmente din comunicatul oficial al d-lui Pamfil Seicaru: „Am văzut abstracțiile numerice ale voturilor plasticizate în vasta colecție de aleși ai nației. Proaspetii anonimi și oratori în nume colectiv sunt primiți cu priviri îngăduitoare de către

funcționarii camerei și de usieri. Se orientează cum pot, dibuesc W. C. și respiră bucurioș la bufet.” Si d-lui C. Gongopol: „E destul să mergi la cameră și să te uiți la timbrul de intelectualitate lipsit pe numeroase frunți, care parță năște plicuri galbene puse la postă fără se aibă vre'o adresă” (numitoare caracterizare!) și cari totuși au ajuns la destinație în felul arătat de noi, împreună cu cei 60 aleși minoritari, cari d-l Averescu se va înțelege prin semnalizare gesticulă. Iar asupra acestei vaste colecții haraburiene, reprezentând selecționarea și eraria valorilor „ideală”, planează frântura de râs sadic, cinic, triumfător și mefisto-felic al celui mai mare dușman al unității noastre sufletești, gătitorul ideii naționale, și asasinul eroilor dela Rus. O. Goga. Dumnezeu să-l bată!

I. Gr.

FRIPTURI

Căutăm în provincie bucătari specialiști în fipturi! Să le știe „pregăti” pe jar sau la grătar, cu paprică și piper. Preferim fipturi cu subiecte locale!

Aventurile familiei fipturisescu

Poveste de pe timpul guvernării generalului cloc de vată.

Dedic această tâlmăcire plină de tâlc, nepotului lui Silviu Trădătorul.

Unchesul dela minister.

A fost odată o familie de fipturiști compusă din unchiul, domnul Goldiș-Isafur, vărul acestuia Lopás-Guzgănescu și șogorul lor Lapădă-Sobolăniu.

Nepoții lor erau Silvius, Juncanu, Sa-Wu-Pfui, Sa-Wu-Trecui și victorei Roade mult.

Servitorimea lor se compunea din bucătarul Tavi Gogolescu, ficolor în casă: Căluș-cap-de-măgăruș, muziclon de curte: Tapu Gabonaș Vaszi, ușier: Monstru-transfugu de L. A. N. C.

Or li s'a întâmplat acestor stimabile rozoatoare niște aventuri atât de neobișnuite, dragii mei nepoți, încât nu mă pot împotrivi dorinței de a vî le povesti și vouă.

Asta se petrecea într-o țară frumoasă pe vremea când și dobitoacele grăiau.

Pe atunci, parese, toate făpturile vîi erau supuse legilor metempsihoziei. Nu vă îngrozîți de acest cuvânt: astă însemnează că era o scară a creațiunii, ale cărei trepte fie-cine trebuie să le străbată rând pe rând, spre a ajunge la cea din urmă și să-și ocupe rândul în omenire.

Astfel se năștea moluscă, devenia pește, apoi broscă, pe urmă patruș, după asta bărbat sau femeie. S'au alt exemplu: se năștea căluș-gol, devenea juncan, apoi căluș cu codă de măgăruș, pe urmă țap, apoi monstru-fipturist, după asta subsecretar de stat s'au ministru.

După cum vedeti, trebuia să evolueze dela starea cea mai primitivă la starea cea mai desăvârșită. Totodată se putea întâmpla să se scoboare iar scara, datorită răutăcioasei înrăuriri a vrăjitorului. Și atunci ce mai viață tristă! După ce ai fost om-ministru, să devii iar stridie! Din nenorocire astfel de vrăjitori se aflau în țara aceia, era om cu trup de porc și cap de om, iar altul cu trup de om și cap de sobolan.

Mai așa că aceste diferite prefaceri se înfăptuiau cu ajutorul duhurilor.

Cel mai mare duhovnic locuia într-un oraș foarte frumos, care se numea Sobolanopolis. Acest oraș era așezat în

regatul al cărui nume, să mă iertați, l-am uitat, dar nu-i nici în Europa, nici în Asia, nici în Africa, nici în Oceania, nici în America — deși este undeva!

Ca toate orașele, Sobolanopolis are străzi, piețe, bulevarduri, dar acestea bulevarde, pieți și uliți sunt mărginită de minunate fipturi și brânzeturi, în chip de case. În ele s'au săpat apartamente, camere în caturi-caturi. Aci viețuiește numeroasa populație de sobolani, guzgani și fipturiști golani și nesătuți.

Putea să fie Luni, orele 11 noaptea. În familia guzganilor era mare ferbere, se plimbau prin oraș foarte neliniști, pentru că locuitorii din satele vecine le aprinsără pucioasă sub nas; căt pe aci să piară cu toții. Deodată duhovnicul cel mare își lăsa în mână toagul fermecător, se întoarse cu față spre muști și căt ai da în palmă familia celor trei fipturiști de peste munți se transformă în guzgano-sobolani.

Unchiul Gold-Isafur se făcu un guzgan-limbric cu capul indesat în parte, de desub a spatelui vrăjitorului cu trup de porc și cap de om.

Vărul Lopás se făcu un tipar cu puternicul ghimpe al căpăcelului său, îngheșat în dosul vrăjitorului cu trup de om și cap de sobolan.

Numai șogorul Lapădă-Sobolăniu are întră câteva dreptul de a se tângui, deoarece el n'a ajuns de căt la o metamorfoză nedeleplină. Lui î-a crescut o coadă de măgăruș și aceasta coadă de măgăruș îi pricinuiește o mare desnădejde. În zădar vrea s'o ascundă... Tata Vintilă o scoate mereu afară.

Sărmănilii, acumă își așteaptă iarăș retransformarea! „Oh! Doamne ce vremuri, ce moravuri!”.

Răspândiți

„CHEMAREA“
tinerimei române apară
în 10.000 exemplare.

Cele mai bune ghete moderne și Orthopedice se confectionează la

CHIOREANU
Str. Memorandului 22